

3 Al. 12" lang, 2 Al. 12" dyb, 3½ Al. høj, opført af Brædder, har Paptag, indrettet til Acetylen-gasværk med Tilbehør, der forefindes og hvortil hører Ledninger dels over Terrænet dels i Husene.

Der forefindes ca. 208 løbende Al. 3 Al. højt lukket Stakit om Festpladsen, og er godt vedligeholdt.

I Gaarden forefindes en Brønd med Jernpumpe. Gaardsrummet er brolagt.

Paa Terrænet mellem Ejendommen og Aaen er anbragt 12 Stk. større Borde med faste Bænke, og ved Keglebanerne er anbragt 6 Stk. Borde med faste Bænke, men forefindes ikke i saa god en Tilstand.

Paa Terrænet mellem Ejendommen og Aaen forefindes 4 Stk. Lygter med Jernstativ, paa Verandaen 3 Stk. Lygter med Skraastativ, fastgjort paa Muren. Paa Festpladsen er 7 større Lygter anbragt paa Træpæle.

I Litr. V i Festsalen 2 Stk. 3-armede Lysekroner og 2 Stk. enkelte Lampetter med et Blus. I Litr. I i den lille Sal 1 Stk. Lampet med 1 Blus.

Aar 1905 den 21de Februar, Eftermiddag Kl. 1, mødtes ved »Bøgeskovhuset« Gæstgiver Chr. Larsen af Odense, og for Forskønnelsesudvalget, Borgmesterfuldmægtig Madsen, for at overlevere det nævnte Etablissement til Hr. Larsen. — Overleveringen fandt Sted under Henvisning til foranstaaende Beskrivelse, der er udarbejdet af medunderskrevne Murmester Th. Nielsen, der ligeledes var til Stede ved Forretningen. — Iøvrigt henvises til Lejekontraktens § 2 og Lejerens der nævnte Forpligtelse til at aflevere det lejede i god og velvedligeholdt Stand.

Odense, den 24de Februar 1905.

J. C. Madsen. Th. Nielsen. Christian Larsen.

XXX.

Beretning

om

Odense Fattigvæsen

for

Finansaaret 1904—1905.

Odense Fattigvæsens Administration.

Fattigudvalget:

Bundtmager *Marius Rasmussen*, Formand.
Kalkværksdirektør *Knud Andersen*.
Typograf *Peter Hansen*, St. Hans Landsogn.

Embeds- og Bestillingsmænd:

Fattiginspektør *N. C. Christophersen*, ansat 1ste April 1899.
Kommunelæge *Th. Langkilde*, ansat 1ste April 1894.
Fuldmægtig *J. Larsen*, ansat 1ste April 1882.
Kasserer og Bogholder *Th. C. Hansen*, ansat 1ste April 1892.
Assistent *Laur. Andersen*, ansat 1ste Januar 1902.

Fattigforstandere.

1. Distrikt: Kurvemager *P. V. Lange.*
2. do. Garvermester *K. P. Petersen.*
3. do. Fabrikant *L. Holst.*
4. do. Malermester *C. Gierahn.*
5. do. Skomagemester *F. W. Heiden.*
6. do. Manufakturhandler *N. J. Nielsen.*
7. do. Bogbinder *L. P. From, Dbmd.*
8. do. Skomagemester *N. P. Holst.*
9. do. Fhv. Købmand *Julius Petersen.*
10. do. Snedkermester *Gustav Karstens.*
11. do. Sadelmagemester *F. C. Nielsen.*
12. do. Bundtmager *Edv. Jørgensen.*
13. do. Købmand *Laur. Andersen.*
14. do. Avlsbruger *H. Hansen.*
15. do. Købmand *C. Svendsen.*
16. do. Skomagemester *P. Mathiesen.*
17. do. Brolægger *H. Jørgensen.*
18. do. Købmand *Johs. B. Lange.*
19. do. Fabrikant *R. Hansen.*
20. do. Murermester *H. Schmidt.*
21. do. Gartner *J. K. Burhøj.*
22. do. Gaardejer *Hans Andersen, Bolbro.*
23. do. Husejer *Chr. With, Skibhusene.*

A. Om Fattigvæsenet i Almindelighed.

Understøttelse er i 1904—05 tildelt følgende Antal Personer:

	Familier, Mand og Kone	Disses ukonfir- merede Børn	Enker og ugifte Kvinder	Disses ukonfir- merede Børn	Separerede og fraskilte Kvinder	Disses ukonfir- merede Børn	Enlige Mænd	Enlige Kvinder	Plejebørn	Ialt
1. Egne fattige.										
Mense Købstad	114	152	31	66	33	80	8	44	»	528
na Fattiggaarden	2	»	»	»	»	»	251	80	»	333
Lejebørn i private Hjem	»	»	»	»	»	»	»	»	74	74
Kommunens Børnehjem	»	»	»	»	»	»	»	»	60	60
Alimentanter	»	»	»	»	»	»	»	»	»	101
na Aandssvageanstalter	»	»	»	»	»	»	»	»	»	27
· Sindssygeanstalter	»	»	»	»	»	»	»	»	»	30
· Døvstummeinstituter	»	»	»	»	»	»	»	»	»	9
· Kystsantorier for kirtelsvage	»	»	»	»	»	»	»	»	»	9
· Finsens medicinske Lysinstitut	»	»	»	»	»	»	»	»	»	2
· Epileptikerhjemmet	»	»	»	»	»	»	»	»	»	2
· Brystsygeanstalter	»	»	»	»	»	»	»	»	»	1
· Fødselshjælp (Fattiglovens § 44)	»	»	»	»	»	»	»	»	»	116
· Begravelseshjælp (Fattig- lovens § 44)	»	»	»	»	»	»	»	»	»	45
· Kortsat Sygekassehjælp (Fattiglovens § 63)	30	29	1	1	»	»	»	1	»	62
2. Fremmede fattige.										1399
na andre Kommuner	162	197	25	51	40	117	20	65	16	693
na Fattiggaarden	»	»	»	»	»	»	212	22	»	234
· Kortsat Sygekassehjælp betaler for	6	3	»	»	»	»	»	»	»	9
· Ujæmløse trængende	24	34	4	10	1	3	13	8	1	98
na Aandssvageanstalter	»	»	»	»	»	»	»	»	»	3
· Sindssygeanstalter	»	»	»	»	»	»	»	»	»	6
· Kystsantorier for kirtelsvage	»	»	»	»	»	»	»	»	»	1
· Epileptikeranstalter	»	»	»	»	»	»	»	»	»	1
· Kortsat Sygekassehjælp (Fattiglovens § 63)	6	5	»	»	»	»	2	1	»	14
Tilsammen . . .										2458

Ved Folketællingen den 1ste Februar 1901 var der i Købstaden 40104 og i St. Hans Landsogn 2225, tilsammen 42329 Indbyggere, der med 2458 fattige viser, at 5,80 pCt. har nydt Fattigunderstøttelse i større eller mindre Udstrækning; men da kun 1397 af de fattige var hjemmehørende i Odense, bliver Procentdelen for Odense Kommune 3,30 og 2,50 af de fattige hjemmehørende i andre Kommuner.

Af ny tilgaaede fattige har Fattigvæsenet i Finansaaret 1904—05 maattet erkende forsørgelsesberettiget i Odense 51 Familier med 119 Børn, 12 Enker og ugifte Kvinder med 15 Børn, 38 enlige Mænd og 19 enlige Kvinder.

Fri Lægehjælp og Medicin har i Finansaaret 1904—05 været tildelt 140 Familier eller Personer, og for Fattigvæsenets Regning har været indlagt paa Byens Sygehus 21 Mænd, 15 Kvinder, 8 Drengbørn og 7 Pigebørn med 2558 Sygedage, paa Børnehospitalet 12 Drengbørn og 11 Pigebørn med 1617 Sygedage, og paa Fattiggaardens Sygestuer har været under Kur 78 Mænd og 32 Kvinder med 4129 Sygedage.

I Finansaaret 1904—05 har Kommunelægen i Byen og tilhørende Landdistrikt behandlet 328 Patienter, deraf har 61 været Plejebørn. Hos nævnte Patienter er der aflagt 660 Sygesøg i Hjemmet, hvorhos der er givet 390 Konsultationer.

Efter Fattiglovens § 45 skal Opholdskommunen afholde $\frac{1}{4}$ af den Hjælp, som ydes fremmede fattige.

I Henhold hertil har Odense Fattigvæsen i 1904—05 haft en Udgift af . . . . . 4571 $\mathcal{L}$ 52 Ør
medens andre Kommuner har maattet udrede
for fattige, hjemmehørende i Odense . . . . . 3296 — 89 —
Altsaa Nettoudgift . . . . . 1274 $\mathcal{L}$ 63 Ør

B. Fattige i andre Kommuner.

Af fattige, hjemmehørende i Odense, som opholder sig i andre Kommuner, er saa vidt vides, 66 Familier eller Enker med 133 Børn, 77 enlige Mænd og 34 enlige Kvinder understøttede i Aarets Løb.

C. Fattiggaarden.

1. Funktionærer.

Overopsynsmand Søren Laursen, ansat 1ste Juli 1900.
Opsynsmand Jens Thøger Sørensen, ansat 1ste Juli 1903.
Kusk Hans Christian Hansen, ansat 1ste Oktober 1904.
Husholderske Frøken Ester Nielsen, ansat 1ste August 1893.
Oldfrue Fru Anna Ravn, ansat 1ste Oktober 1901.
Gangpige Dorthea Christensen, ansat 1ste Maj 1901.
Vaskepige Frandsine Petersen, ansat 1ste Maj 1904.
Køkkenpige Margrethe Jensen, ansat 1ste Maj 1903

2. Belægningen

fordeler sig paa de enkelte Maaneder saaledes:

Maanederne	Kostdage.			Deraf Sygedage.			Funktio- nærenes Kostdage
	Mænd	Kvinder	Ialt	Mænd	Kvinder	Ialt	
April 1904	1798	1462	3260	198	195	393	240
Maj	1575	1463	3038	200	171	371	248
Juni	1605	1448	3053	202	164	366	240
Juli	1679	1495	3174	242	264	506	248
August	1614	1355	2969	156	227	383	266
September	1770	1256	3026	161	174	335	270
Oktober	2022	1288	3310	144	155	299	279
November	2136	1288	3424	176	160	336	270
December	2141	1430	3571	136	188	324	279
Januar 1905	2516	1409	3925	211	129	340	279
Februar	2026	1309	3335	136	116	252	252
Marts	2058	1480	3538	124	128	252	279
Summa	22940	16683	39623	2086	2071	4157	3150
Gennemsnit- lig pr. Dag			108 $\frac{2}{3}$ $\frac{0}{6}$ $\frac{3}{6}$			111 $\frac{1}{3}$ $\frac{4}{6}$ $\frac{2}{6}$	

Det højeste Antal Kostdage: den 7de Januar: 131, det laveste den 31te August: 91.

3. Lemmernes Til- og Afgang.

Den 1ste April 1904 var Fattiggaarden belagt med:

	68 Mænd og	47 Kvinder.
Tilgang i Aarets Løb	396 — »	56 —
	464 Mænd og	103 Kvinder.
Afgangen i Aaret 1904—05 har været	396 — »	54 —
Herefter var Antallet den 31te Marts		
1905	68 Mænd og	49 Kvinder.

4. Økonomien.

Maden er ligesom de foregaaende Aar tilberedt i Fattiggaardens Køkken og er leveret overensstemmende med det gældende Spisereglement. Viktualierne er for de større Partiers Vedkommende anskaffede ved Licitation, og den hele Økonomi er ført for Fattigvæsenets Regning.

Omkostningerne ved Forplejningen i Finansaaret 1904—05 har været 12256 *Nr* 75 *Ør*, som fordelt paa 42773 Forplejningsdage giver ca. 29 *Ør* pr. Kostdag.

5. Leverancer.

Disse er præsterede efter forudgaaet Licitation til efternævnte Priser:

	1ste Halvaar.	2det Halvaar.
Oksekød pr. 100 <i>Ø</i>	30 <i>Nr</i> » <i>Ør</i>	30 <i>Nr</i> » <i>Ør</i>
Flæsk pr. 100 <i>Ø</i>	38 — » —	39 — » —
Klipfisk pr. 100 <i>Ø</i>	23 — » —	23 — » —
Køkkensalt pr. 100 <i>Ø</i>	2 — 75 —	2 — 75 —
Dansk Farin II pr. 100 <i>Ø</i>	16 — » —	20 — 50 —
Grøn Sæbe I pr. 100 <i>Ø</i>	12 — 40 —	12 — 25 —
Spegesild pr. Tønde	23 — » —	» — » —
Boghvedegryn pr. 100 <i>Ø</i>	11 — » —	11 — 34 —
Rugbrød pr. 100 <i>Ø</i>	4 — 68 —	4 — 78 —
Sigtebrød pr. 100 <i>Ø</i>	6 — 75 —	6 — 75 —
Byggryn pr. 100 <i>Ø</i>	7 — 74 —	7 — » —
Havregryn pr. 100 <i>Ø</i>	11 — 75 —	12 — 45 —
Flormel pr. 100 <i>Ø</i>	9 — 45 —	9 — » —
Ris pr. 100 <i>Ø</i>	14 — 34 —	14 — 94 —
Victoria Ærter pr. 100 <i>Ø</i>	9 — 60 —	9 — 60 —
Sirup pr. 100 <i>Ø</i>	8 — 48 —	8 — 48 —
Husholdningsøl pr. Tønde	4 — 95 —	4 — 80 —
Smør pr. <i>Ø</i>	Topnot. + 0,3 $\frac{1}{2}$ —	Topnot. + 0,3 $\frac{1}{2}$ —

	1ste Halvaar.	2det Halvaar.
Kalcineret Soda pr. 100 <i>Ø</i>	4 <i>Nr</i> 85 <i>Ør</i>	4 <i>Nr</i> 85 <i>Ør</i>
Petroleum pr. 100 Potter	13 — 50 —	11 — 50 —
Skotske Kul pr. 100 <i>Ø</i>	» — » —	» — 85 —
Briketter pr. 100 <i>Ø</i>	» — » —	1 — » —
Nymalket Mælk pr. Kd.	» — 21 —	» — 21 —
Skummet Mælk pr. Kande	» — 06 —	» — 06 —
Kærnemælk pr. Kd.	» — 08 —	» — 08 —

6. Bygningerne.

Trods sin Alder er Fattiggaarden med sine lyse Mure, omgivet af Træer og velplejede Haveanlæg, en Pryd for Byen. Imidlertid kan Bygningerne selvfølgelig ikke opfylde de praktiske og hygiejniske Krav, som Nutiden fordrer, ligesom Indretningen ogsaa lader meget tilbage at ønske.

7. Inventariet.

Dette er paa sædvanlig Maade vedligeholdt og forsynet med nødvendige Nyanskaffelser, der for en væsentlig Del er udført paa Fattiggaarden.

8. Lemmernes Arbejde.

Dette har som de foregaaende Aar bestaaet i de nødvendige Arbejder til Fattiggaardens Drift, nemlig Reparation paa Bygninger og Inventar. Skomager og Skræderarbejde, Sygepleje, Renholdelse, Syning, Spinding, Strikning m. m.

For Betaling har Arbejdet hovedsagelig bestaaet i Slaaning af Skærver, Vask for Fodfolks- og Rytterkasernen, det militære Sygehus og Tvangshuset, Gadefejning, Forfærdigelse af Ildtændere og Maatter, Pilning af Krølhaar, Fabrikation af Flaskehylstre og Klemmer, Vævning af Lærred samt Poseklistring m. m. Bruttoindtægten for disse Arbejder har været 15513 *Nr* 58 *Ør* medens Udgifterne til Raamateriale, Arbejdsudgifter m. m. har andraget 6862 — 80 —

altsaa et Nettoudbytte af ... 8650 *Nr* 78 *Ør*

9. Reuligheds- og Sundhedstilstanden.

Fattiggaardens Belægning er paa sædvanlig Maade badet ved Ankomsten, og fremdeles den ene Uge Mandkønnet og den anden Uge Kvindekønnet samt enkelte saa ofte, det har været nødvendigt.

Sundhedstilstanden har været tilfredsstillende.

10. Fattigvæsenets Straffe.

I Finansaaret 1904—05 har 5 Lemmer af Fattigudvalget været ikendte Straf efter Fattiglovens § 41.

Mindre Forseelser er straffede af Inspektøren med Nægtelse af Udgangstilladelse.

D. Kontorets Ekspeditioner.

Foruden den daglige Bogføring over Fattiggaardens Bælgning, tilstaaet og uddelt Understøttelse, Anvisning og Kontrannotering af Indtægter og Udgifter, Undersøgelse af trængendes Forhold m. v. er der i Finansaaret 1904—05 udfærdiget:

95 Hjemstedsbeviser,
210 Giftermaalsattester,
538 Afhøringer af fattige,
4090 Breve udgaaede,
2660 do. indgaaede og noterede.

Endelig er der til Fattigvæsenet gjort Anmeldelse om 189 Barnefødsler udenfor Ægteskab, nemlig 152 fra Odense Kommunes Sogne og 37 fra andre Kommuner.

Af nævnte Antal er 71 Fødsler herfra udmeldte til andre Kommuner, og af hertil fra andre Kommuner indmeldte 37 Fødsler er 34 noterede i Odense Kommunes Kirkebøger, hvormod 3 Noteringer er nægtede, da de Forudsætninger, hvorunder Noteringerne var begærte, viste sig at være urigtige.

Desuden er herfra udmeldt 29 Fødsler af Børn fødte i Ægteskab, paa Grund af, at Forældrene nød Fattighjælp fra andre Kommuner eller ikke havde et til Forsørgelsesrets Erhvervelse egnet Ophold her i Kommunen paa den Tid, Børnene fødtes.

E. Fattigvæsenets Plejebørn.

Deres Antal var den 1ste April 1904.. 149
Tilgang i Aarets Løb 33
182
Afgang i do. 48
Igen den 31te Marts 1905... 134

der er anbragte saaledes:

Paa Odense Kommunes Børnehjem ...	60
» Landet i Fyen	52
» do. i Sjælland	7
» do. paa Bornholm	3
I Odense	3
I Fredericia	1
Paa Juelsminde Børnehjem	2
» Riis Børnehjem	1
» Bøggildgaards Opdragelsesanstalt..	1
» Holsteinsminde do.	4

Af fornævnte Antal Plejebørn ere 33 anbragte gennem de danske Plejhjemsforeninger.

Kommunens Børnehjem.

Funktionærer:

Førstelærerinde Frøken Ingeborg Hebert, ansat 1ste Septbr. 1903.
Andenlærerinde Frøken Frederikke Møller, ansat 1ste Januar 1886.
Assistent, cand. phil. Johs. Schousboe, ansat 1ste Maj 1904.
Plejemoder Frøken Julie Storm, ansat 1ste September 1900.
Medhjælper Agnes Larsen, ansat 1ste November 1904.

Børnenes Kostdage fordeler sig paa de enkelte Maaneder saaledes:

Maanederne	Kostdage.			Deraf Sygedage.			Funktio- nærernes Kostdage
	Drenge	Piger	Ialt	Drenge	Piger	Ialt	
April 1904..	1167	697	1864	35	»	35	150
Maj.....	1028	630	1658	31	»	31	155
Juni.....	976	672	1648	1	»	1	150
Juli.....	1019	769	1788	15	»	15	155
August....	1020	812	1832	5	»	5	155
September..	931	711	1642	»	8	8	150
Oktober....	1077	619	1696	14	»	14	155
November..	1055	705	1760	32	»	32	150
December...	1099	815	1914	31	7	38	155
Januar 1905.	1116	665	1781	1	18	19	155
Februar....	1101	636	1737	14	»	14	140
Marts.....	1189	607	1796	»	»	»	155
Summa...	12778	8338	21116	179	33	212	1825
Fragaar for Ferieophold.	950	390	1340	»	»	»	»
	11828	7948	19776	179	33	212	1825
Gennemsnit- lig pr. Dag.			54 $\frac{66}{75}$				

Udgifterne til de paa Børnehjemmet anbragte Børn har andraget:

a. Lønninger	2750	Sk	»	Ør
b. Gymnastik- og Sangundervisning	370	—	»	—
c. Forplejning	6509	—	20	—
d. Beklædning	2494	—	47	—
e. Bøger, Undervisnings- og Husflidsmateriale	549	—	25	—
f. Brændsel	496	—	85	—
g. Belysning	195	—	74	—
h. Renholdelse	148	—	22	—
i. Forpagtningsafgift og Driftsomkostninger ved Jordlodden	344	—	82	—
k. Andre Udgifter	202	—	43	—
	14060	Sk	98	Ør

Heri fragaar:

1. For Budtjeneste	600	Sk	»	Ør
2. Udbytte af Jordlodden	1240	—	»	—
3. Salg af Husflidsgenstande	108	—	90	—
	1948	—	90	—
	12112	Sk	08	Ør

eller gennemsnitlig 201 Sk 87 Ør for hvert Barn.

Sundhedstilstanden har været tilfredsstillende, og Børnehjemmet har i det forløbne Aar været fri for epidemiske Sygdomme.

Hr. Tandlæge Brahm har ogsaa i det forløbne Aar været saa elskværdig uden Vederlag at udføre Tandoperationer, og et ikke ringe Antal Børn har søgt Tandlægehjælp.

Ved Statsbanernes Velvilje havde Børnene den 28de Juli 1904 en meget fornøjelig Udflugt til Assens, hvor Dagen tilbragtes med Leg og Badning.

Til Børnehjemmets Juletræ er der som sædvanlig modtaget rigelige Gaver fra Dhrr. Bundtmager Marius Rasmussen, Redaktør, cand. polyt. M. Dreyer, Kancelliraad H. Nielsen, Boghandler Rasmus Hansen, Købmændene Johs. Allerup, Ignatz C. Breum, N. J. Nielsen, Ole Petersen, Vald. Rasmussen, Hans Wagner, Fabrikanterne Løngreen, Neckelmann, Instrumentmager Haug og Frimurerlogen.

Der har været givet Børnene Adgang til to Teaterforestillinger og forskellige Seværdigheder.

Paa 47 af de udgaaede Elevers Sparekassebøger indestod den 31te Marts 1905 i Fyens Stifts Sparekasse 5473 Sk 06 af deres opsparede Løn.

Af Jægermester Steenbachs og Frues i 1891 stiftede Legat er i Regnskabsaaet udbetalt 100 Kr. til en tidligere Elev, der forbereder sig til Forskolelærerinde paa Frøken Langs Seminarium i Silkeborg, Kapitalen med Renter til 11te Maj 1905 udgør herefter 106 Sk 12 Ør.

F. Fattigvæsenets Udgifter i 1904—05.

Disse har andraget	106852	Sk	76	Ør
medens Budgetsummen udgør	97544	—	94	—
Altsaa Merudgift	9307	Sk	82	Ør

Odense Fattigvæsen, den 30te Juni 1905.

N. C. Christophersen.